

BIJLAGE 4a

Vogelwaarnemingen "Randwijkse uiterwaarden" op www.waarneming.nl

Stand van zaken t/m 19 maart 2009. In totaal 126 soorten.

Gemarkeerde soorten zijn vogels van de Rode lijst (als broedvogel).

Soorten met waarnemingen die mogelijk wijzen op een broedgeval (nestindicerend gedrag, territorium roep) van zijn vet gemarkeerd.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Aantal keer gemeld	Aantallen minima-maxima
Aalscholver	<i>Phalacrocorax carbo</i>	14	1-14
Appelvink	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	1	1
Bergeend	<i>Tadorna tadorna</i>	35	2-9
Blauwe Reiger	<i>Ardea cinerea</i>	23	1-5
Blauwe Kiekendief	<i>Circus cyaneus</i>	2	1
Boerenzwaluw	<i>Hirundo rustica</i>	9	1-18
Bonte strandloper	<i>Calidris alpina</i>	6	1-27
Boomkruiper	<i>Certhia brachydactyla</i>	1	1
Boomvalk	<i>Falco subbuteo</i>	2	1
Bosrietzanger	<i>Acrocephalus palustris</i>	3	1
Bosruiter	<i>Tringa glareola</i>	1	5
Braamsluiper	<i>Sylvia curruca</i>	1	1
Brandgans	<i>Branta leucopsis</i>	15	1-128
Brilduiker	<i>Bucephala clangula</i>	6	1-6
Buizerd	<i>Buteo buteo</i>	22	1-4
Dodaars	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	10	1-6
Eider	<i>Somateria mollissima</i>	1	1
Ekster	<i>Pica pica</i>	12	1-16
Fitis	<i>Phylloscopus trochilus</i>	1	3
Fuut	<i>Podiceps cristatus</i>	23	1-9
Gaai	<i>Garnulus glandarius</i>	4	1-4
Geelpootmeeuw	<i>Larus michahellis</i>	2	1
Gierzwaluw	<i>Apus apus</i>	3	3-10
Goudplevier	<i>Pluvialis apricaria</i>	4	1-102
Grasmus	<i>Sylvia communis</i>	8	1-4
Graspieper	<i>Anthus pratensis</i>	7	1-3
Grauwe Gans	<i>Anser anser</i>	55	1-1200
Groene Specht	<i>Picus viridis</i>	3	1
Groenpootruiter	<i>Tringa nebularia</i>	11	1-3
Groenling	<i>Carduelis chloris</i>	6	1-7
Grote Bonte Specht	<i>Dendrocopos major</i>	1	1
Grote Canadese Gans	<i>Branta canadensis</i>	14	1-48
Grote Gele kwikstaart	<i>Motucilla cinerea</i>	4	1
Grote Lijster	<i>Turdus viscivorus</i>	1	1
Grote Mantelmeeuw	<i>Larus marinus</i>	3	1
Grote Zaagbek	<i>Mergus merganser</i>	16	1-8
Grote Zilverreiger	<i>Casmerodius albus</i>	16	1-3

Grutto	<i>Limosa limosa</i>	7	1-12
Havik	<i>Accipiter gentilis</i>	8	1
Heggenmus	<i>Prunella modularis</i>	6	1-2
Holenduif	<i>Columba oenas</i>	8	1-7
Houtduif	<i>Columba palumbus</i>	10	1-500
Huiszwaluw	<i>Delichon urbicum</i>	6	1-20
Huismus	<i>Passer domesticus</i>	1	2
Ijsvogel	<i>Alcedo atthis</i>	10	1
Kauw	<i>Corvus monedula</i>	6	1-30
Kemphaan	<i>Philomachus pugnax</i>	14	1-60
Kievit	<i>Vanellus vanellus</i>	46	1-600
Kleine Mantelmeeuw	<i>Larus fuscus</i>	17	1-6
Kleine Plevier	<i>Charadrius dubius</i>	16	1-4
Kleine Rietgans	<i>Anser brachyrhynchus</i>	1	1
Kleine Zilverreiger	<i>Egretta garzetta</i>	1	1
Kleine Zwaan	<i>Cygnus bewickii</i>	(niet na 2003) 8	2-41
Knobbelzwaan	<i>Cygnus olor</i>	18	1-18
Kokmeeuw	<i>Larus ridibundus</i>	21	1-2000
Kolgans	<i>Anser albifrons</i>	80	2-7000
Koolmees	<i>Parus major</i>	5	1-2
Koperwiek	<i>Turdus iliacus</i>	2	1-10
Kneu	<i>Carduelis cannabina</i>	4	1-6
Krakeend	<i>Anas strepera</i>	17	1-20
Kramsvogel	<i>Turdus pilaris</i>	4	1-150
Kuifeend	<i>Aythya fuligula</i>	25	1-250
Kwartelkoning	<i>Crex crex</i>	(2000, 2001) 3	1-2
Lepelaar	<i>Platalea leucorodia</i>	1	1
Matkop	<i>Poecile montanus</i>	2	2
Meerkoet	<i>Fulica atra</i>	16	1-270
Merel	<i>Turdus merula</i>	6	1-61
Nonnetje	<i>Mergellus albellus</i>	2	1-3
Oeverloper	<i>Actitis hypoleucos</i>	4	1-2
Oeverzwaluw	<i>Riparia riparia</i>	6	1-20
Ooievaar	<i>Ciconia ciconia</i>	41	1-2
Paapje	<i>Saxicola rubetra</i>	1	1
Patrijs	<i>Perdix perdix</i>	5	1-9
Pimpelmees	<i>Cyanistes caeruleus</i>	3	1-10
Pontische Meeuw	<i>Larus cachinnans</i>	1	1
Putter	<i>Carduelis carduelis</i>	8	1-18
Pijlstaart	<i>Anas acuta</i>	18	1-45
Regenwulp	<i>Numerus phaeopus</i>	3	1-15
Rietgors	<i>Emberiza schoeniclus</i>	7	1-2
Ringmus	<i>Passer montanus</i>	4	1-60
Roodborst	<i>Erithacus rubecula</i>	6	1-4
Roodborsttapuit	<i>Saxicola rubicola</i>	3	1
Roodhalsgans	<i>Branta ruficollis</i>	5	1
Rotgans	<i>Branta bernicla</i>	2	1
Ruigpootbuiterd	<i>Buteo lagopus</i>	1	1

Scholekster	Haematopus ostralegus	30	1-10
Slechtvalk	Falco peregrinus	3	1
Slobeend	Anas clypeata	21	1-25
Smient	Anas penelope	25	1-155
Sneeuwgans	Anser caerulescens	1	1
Sperwer	Accipiter nisus	8	1
Spreeuw	Sturnus vulgaris	10	1-400
Straatmees	Aegithalos caudatus	3	48
Steenuil	Athene noctua	10	1-2
Stormmeeuw	Larus canus	7	1-100
Tafeleend	Aythya ferina	8	1-12
Tapuit	Oenanthe oenanthe	2	1
Tijftjaf	Phylloscopus collybita	8	1-6
Toendrarietgans	Anser serrirostris	4	1-7
Topper	Aythya marilla	1	1
Torenvalk	Falco tinnunculus	3	1
Tuinfluit	Sylvia bovin	2	2
Tureluur	Tringa totanus	36	1-50
Turkse Tortel	Streptopelia decaocto	2	1
Veldleeuwerik	Aluada arvensis	3	1
Vink	Fringilla coelebs	6	1-10
Visdief	Sterna himando	3	1
Waterhoen	Gallinula chloropus	5	1-20
Waterpieper	Anthus spinoletta	10	1-9
Waterral	Rallus aquaticus	(2006) 1	1
Watersnip	Gallinago gallinago	5	1-12
Wilde Eend	Anas platyrhynchos	31	1-120
Wilde Zwaan	Cygnus cygnus	(niet na 2003) 3	4-12
Witgat	Tringa ochropus	18	1-20
Winterkoning	Troglodytes troglodytes	12	1-3
Wintertaling	Anas crecca	8	2-130
Witte Kwikstaart	Motacilla alba	22	1-10
Wulp	Numerius arquata	2	1-3
Zanglijster	Turdus philomelos	3	1-6
Zilvermeeuw	Larus argentatus	2	1-6
Zomertaling	Anas querquedula	23	1-10
Zwarte Ruiter	Tringa erythropus	2	1
Zwarte Kraai	Corvus corone	16	1-60
Zwarte Roodstaart	Phoenicurus ochruoa	1	1
Zwartkop	Sylvia atricapilla	3	1-4
Zwartkopmeeuw	Larus melanocephalus	1	1

BIJLAGE 4b

Rapport SOVON. Gegevens broedvogels en wintergasten

Janssen, E.W.A. 2007. Randwijksche Uiterwaarden. Levering vogelgegevens. SOVON rapport GAS2007 002. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.

ECOLOGIE EN ONTWIKKELING

PARTNER IN ONTWIKKELING, ECOLOOG IN PLANVORMING

Randwijksche Uiterwaarden

Toelichting vogelgegevens

Productie: SOVON Vogelonderzoek Nederland
Rijksstraatweg 178
6573 DG Beek-Ubbergen

Telefoon: (024) 684 81 11
Fax: (024) 684 81 22
email: advies@sovon.nl
homepage: www.sovon.nl

Aanvrager: Jos Rademakers Ecologie en Ontwikkeling, Maarn / Jos Rademakers

Datum: 28-03-2007

SOVON rapport: 2007.GAS2007-002

Deze publicatie kan geciteerd worden als:

Janssen, E.W.A. 2007. Randwijksche Uiterwaarden. Levering vogelgegevens. SOVON rapport GAS2007-002. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.

Copyright: De gegevens blijven eigendom van de gegevensleveranciers. De gegevens mogen door de opdrachtgever slechts gebruikt worden voor het doel zoals in de offerteaanvraag omschreven.

- INLEIDING

Jos Rademakers Ecologie en Ontwikkeling wenst inzicht in de beschikbare vogelgegevens van het uiterwaardengebied rond de plas van Wijk bij Randwijk in het kader van een onderzoek naar de effecten van uitbreiding van deze plas.

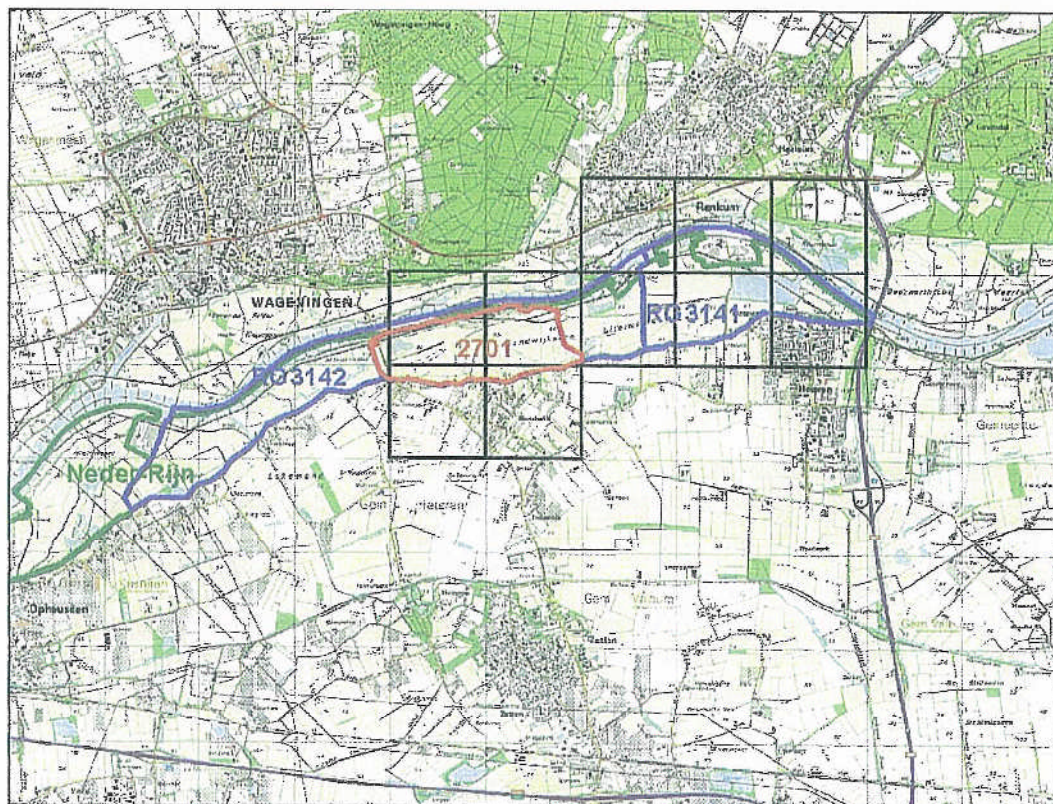
In deze rapportage worden de vogelgegevens gepresenteerd. Hierbij wordt eerst de volledigheid van het beschikbare materiaal geduid. Er wordt onderscheid gemaakt tussen broedvogels en watervogels. Bij de bespreking van de broedvogels worden de soorten besproken met een bijzondere status. Van de watervogels worden de soorten besproken die de 1% norm overschrijden (d.w.z. 1% van de internationale populatiegrootte. Een gebied waar de 1%-norm wordt gehaald wordt hiermee internationaal algemeen beschouwd als een belangrijk gebied voor watervogels). In sommige gevallen wordt gewezen op soorten die een belangrijke regionale betekenis hebben.

Voor degenen die niet bekend zijn met de telprojecten van SOVON, wordt in bijlage 1 een beschrijving gegeven van de projecten.

- VOLLEDIGHEID VAN GEGEVENS

Broedvogels

Het onderzoeksgebied omvat 10 kilometerhokken (fig.1) en is in 1998-2000 onderzocht op het voorkomen van broedvogels in het kader van het Atlasproject voor Broedvogels. Daarbij zijn 3 kilometerhokken (178-442, 177-441 en 180-441) 2 maal een uur op alle soorten onderzocht. Bovendien is van het atlasblokken 175-440 (= linkeronderhoek, het gehele blok strekt zich 5 km-hokken naar boven en rechts uit) en 180-440, waarin het plangebied zich bevindt, een aanvullende lijst van broedvogels (atlasbloktotaallijst) beschikbaar. Van de Rode Lijstsoorten (van Beusekom *et al.* 2005) die op deze lijst staan is een inschatting gemaakt of ze mogelijk in het plangebied broeden. In het kader van LSB-project zijn van 8 zeldzame of koloniesoorten gegevens beschikbaar. Tenslotte is BMP-plot 2701 in het voorjaar van 2000, 2002 en 2003 op broedvogels geïnventariseerd volgende BMP-methode.

Figuur 1. De ligging van de watervogeltelgebieden (blauw), het BMP-plot (rood) en het Vogelrichtlijngebied Neder-Rijn (groen) ten opzichte van het onderzoeksgebied (zwart).

Watervogels

Van 2 relevante watervogeltelgebieden zijn gegevens beschikbaar: RG3141 en RG3142 (fig.1). Hierbij gaat het om gegevens uit de maandelijkse tellingen van de Zoete Rijkswateren, de Ganzen- en Zwanentellingen en de jaarlijkse Midwintertellingen.

- RESULTATEN

Broedvogels

Vrijwel alle soorten genieten een beschermde status in het kader van de Flora- en Faunawet. De soorten die zijn opgenomen op de Rode Lijst van kwetsbare en bedreigde vogelsoorten in Nederland zijn gecodeerd met een R. In totaal zijn 19 soorten broedvogels van de Rode Lijst waargenomen: Boerenzwaluw, Huizwaluw, Huismus, Porseleinhoen, Kwartelkoning, Steenuil, Patrijs, Grutto, Tureluur, Visdief, Koekoek, Graspieper, Paapje, Ringmus, Kerkuil, Spotvogel, Grauwe Vliegenvanger, Matkop en Kneu. Op basis van de atlasbloktotaallijst is het goed mogelijk dat ook de Rode-Lijst soorten Zomertaling, Slobeend, Boomvalk, Watersnip, Overloper, Groene Specht, Veldleeuwerik en Gele Kwikstaart in het onderzoeksgebied voorkomen.

Watervogels

Voor geen van de waargenomen watervogelsoorten werd per telgebied de 1%-norm overschreden. Wel werden behoorlijke aantallen Kolganzen waargenomen (RG3142: max. 0,79%).

- VOGELRICHTLIJNGEBIEDEN

Het plangebied ligt binnen het Vogelrichtlijngebied de Neder-Rijn.

- BESTANDEN

In bijgaande tabel zijn alle gegevens opgenomen (**GAS2007-002 Randwijksche Uiterwaarden.xls**).

De *broedvogels* worden gepresenteerd per kilometerhok. Per soort is de status weergegeven, het jaar van onderzoek, de bron en aantal/aanwezigheid. Gegevens van de atlasbloktotaallijst zijn te vinden op tabblad *atlasbloktotaallijst*. Het aantal territoria per soort per plot wordt weergegeven op tabblad *BMP*.

De *watervogels* worden gepresenteerd per telgebied. Van de watervogeltellingen worden de seizoensmaxima, de Midwintertelling en de gemiddelden per maand (sept-april) op aparte tabbladen weergegeven. De ligging van de watervogeltelgebieden is te vinden in de beschrijving van de volledigheid van de gegevens. De begrenzing ervan is digitaal meegeleverd (**GAS2007-002_Watervogeltelgebieden.zip**).

- BIJLAGE 1. INFORMATIE OVER DE PROJECTEN

SOVON Vogelonderzoek Nederland volgt sinds de jaren '70 de verspreiding, het voorkomen en de ontwikkeling van Nederlandse vogels. Broedvogels, maar ook water- en wintervogels. De resultaten vormen een basis voor het natuurbeleid en -beheer in ons land. Vanuit het hoofdkantoor in Beek- Ubbergen wordt de landelijke coördinatie van alle telprojecten verzorgd. De tellingen worden uitgevoerd door duizenden vrijwilligers, veelal verbonden aan een plaatselijke vogelwerkgroep.

Telprojecten

Broedvogels worden in kaart gebracht middels drie projecten. Twee hiervan zijn jaarlijks terugkerende projecten: het BMP, bedoeld voor de algemene broedvogelsoorten en het LSB, dat zich richt op de zeldzame soorten. Daarnaast heeft in 1998-2000 een landdekkend onderzoek plaats gevonden ten behoeve van de Atlas van de Nederlandse Broedvogels (BVA).

Water- en wintervogels worden geteld middels twee projecten: tellingen van watervogels (maandelijks, zoveel mogelijk jaar rond) en een transecttelling van overwinterende vogels (ook niet-watervogels) in december (PTT). Hieronder worden de afzonderlijke telprojecten toegelicht.

Broedvogels

Atlasproject van de Nederlandse Broedvogels (BVA)

In de jaren 1998-2000 is er in het kader van het Atlasproject voor broedvogels in geheel Nederland veldwerk uitgevoerd. Een belangrijk onderdeel van het veldwerk voor dit project bestond uit het vergaren van broedvogeldata op het niveau van kilometerhokken. Daarbij werden in elk atlasblok van 25 vierkante kilometer volgens een vast patroon steeds 8 kilometerhokken twee maal in het broedseizoen een uur lang bezocht. De soortenlijsten op kilometerhokniveau zijn gebaseerd op dit onderzoek. Hierbij moet bedacht worden dat niet alle aanwezige soorten daadwerkelijk zijn vastgesteld tijdens het veldwerk. Gemiddeld wordt 70% van de aanwezige soorten aangetroffen; in open akker- en graslandgebieden is dit percentage hoger (80%) en in gemengd bos lager (60%). Halfopen cultuurland en moeras nemen een middenpositie in. Het tweede deel van het atlasproject bestond uit het samenstellen van een volledige soortenlijst van het gehele atlasblok (5 x 5 km-hokken). Dit onderzoek strekte zich uit over de hele periode van drie jaar. Op deze manier werd ook de rest van het atlasblok onderzocht. Deze atlasbloktotaallijst geeft een goed beeld van alle in het atlasblok voorkomende broedvogels.

Landelijk Soortenonderzoek Broedvogels (LSB)

Het LSB richt zich op het jaarlijks verzamelen van de aantallen broedgevallen van in kolonies broedende soorten en de aantallen broedgevallen van zeldzame soorten. Bij de kolonievogelsoorten mag uitgegaan worden van een vrijwel landdekkende inventarisatie. Bij de zeldzame soorten worden in ieder geval de belangrijkste gebieden geteld. De volledigheid per soort wordt in de jaarlijkse rapportage's vermeld (van Dijk *et al.* 2003b). Standaardisatie van de gegevensverzameling wordt bereikt middels richtlijnen zoals beschreven in de handleiding (van Dijk & Hustings 1996). Deze handleiding beschrijft de werkwijze voor het tellen van kolonies en de interpretatie van waarnemingen van zeldzame soorten. De coördinatie van het LSB-project vindt grotendeels plaats door een 20-tal districtskoördinatoren (DC's). Zij hebben ieder een (deel van een) provincie, onder hun hoede en onderhouden contacten met de vogeltellers. De DC's voeren ook een eerste controle uit van de gegevens die op standaard formulieren worden ingestuurd. De verdere verwerking van de aangeleverde telgegevens vindt plaats op het landelijk kantoor van SOVON. De gegevens worden in een database opgeslagen op het niveau van een kilometerhok.

Broedvogel Monitoring Project (BMP)

Het BMP heeft tot doel de aantalsveranderingen van de meer algemene soorten te volgen. In vaste proefvlakken van 15 tot 500 hectare worden jaarlijks alle soorten of een bepaalde selectie van soorten onderzocht. Deze selectie kan bestaan uit een set van bijzondere soorten, alleen weidevogels of alleen roofvogels. De proefvlakken liggen verspreid over Nederland. Jaarlijks worden ongeveer 1500 proefvlakken geteld, waarvan ongeveer de helft op alle soorten. Ieder proefvlak wordt, afhankelijk van het landschapstype, vijf tot tien keer bezocht waarbij alle op een broedgeval (territorium) duidende waarnemingen op een kaart ingetekend worden. Aan de hand van in de handleiding beschreven criteria wordt aan het eind van het veldseizoen het aantal broedparen vastgesteld (van Dijk 1996). Deze gegevens worden op formulier gezet en naar het SOVON kantoor gestuurd. Daar worden ze gecontroleerd en klaar gemaakt voor opname in de database. De gegevens worden opgeslagen per proefvlak. Over de resultaten van het BMP wordt jaarlijks gerapporteerd (van Dijk *et al.* 2003a).